

2

การฝึกภาคสนามร่วมๆ

ครั้งที่ 12

ระหว่างวันที่ 17-26 ตุลาคม 2537
ณ ตำบลบัวใหญ่ อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น

บทนำ

การฝึกภาคสนามร่วมๆ ครั้งที่ 12 มี 5 คณะ รองศาสตราจารย์ นพ.สมเดช พินิจสุนทร เป็นผู้อำนวยการฝึกฯ การฝึกครั้งนี้ได้พื้นที่ตำบลใหญ่พอสมควร จึงสามารถจัดบ้านทุกบ้านอยู่ใน ต.บัวใหญ่ อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น ได้และแบ่งการฝึกเป็น 6 เขต คือ บ้านหนองบัวน้อย บ้านนาค่าน้อย บ้านคอกคี่-แสนตอ บ้านคำม่วง บ้านบัวใหญ่ และบ้านโนนหัวช้าง ต.บัวใหญ่ อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น จากการค้นพบปัญหาในชุมชนดังกล่าว พบปัญหาที่แตกต่างกันดังนี้

บ้านหนองบัวน้อย พบปัญหาการให้วัคซีนในไก่ อาหารเสริมสำหรับเด็กเล็ก และสุขภาพฟัน บ้านนาค่าน้อย พบปัญหาด้านท่าทางที่ไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดโรคปวดเมื่อย การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สุขภาพจิตของผู้สูงอายุ ความรู้เรื่องยากับการคุมครองผู้บริโภคและสุขภาพฟัน บ้านคอกคี่-แสนตอ พบปัญหาทางด้านความรู้และการป้องกันโรคระบาดไก่ โรคไข่เลือดออก และการใช้ยาแก้ปวดลดไข้ โรคช่องปากในเด็กประถมฯ และความรู้เรื่องการทำจัดขยะ ส่วนบ้านโนนหัวช้าง พบปัญหาทางด้านสุขภาพช่องปาก โรคปวดหลัง โรคหอนอนพยาธิ บ้านคำม่วงพบปัญหาทางด้านโรคฟันผุในเด็กประถมฯ และการใช้ยาแก้ปวดลดไข้ โรคช่องปากในเด็กประถมฯ และความรู้เรื่องการทำจัดขยะ ส่วนบ้านโนนหัวช้าง พบปัญหาทางด้านสุขภาพช่องปาก โรคปวดหลัง โรคหอนอนพยาธิ บ้านคำม่วงพบปัญหาทางด้านโรคฟันผุในเด็กประถมฯ และการใช้ยาแก้ปวดลดไข้ ส่วนบ้านบัวใหญ่พบปัญหาทางด้าน โรคปวดข้อและกล้ามเนื้อ โรคกระเพาะ สุขภาพช่องปาก โรคอุจจาระร่วง และโรคหอนอนพยาธิ

การแก้ไขปัญหาดังกล่าวทำโดย การสาธิตการให้ความรู้ทางหอกระจายข่าวหรือการจัดนิทรรศการ การสัมภาษณ์ และการแจกแผ่นพับ รวมทั้งให้บริการด้านสาธารณสุขแก่ชุมชน และบางหมู่บ้านได้เปรียบเทียบพฤติกรรมหรือความรู้ระหว่างก่อนและหลังการดำเนินการแก้ไขปัญหา

บันทึกประจำวัน

วันจันทร์ที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2537

การฝึกภาคสนามร่วมๆ ปีนี้ฉันได้เป็นอาจารย์ประจำบ้าน 501 (เป็นปีแรกที่ใช้รหัสตัวเลขประจำบ้าน ซึ่ง 5 หมายถึง เขตพื้นที่ฝึกหัดที่ห้า 01 หมายถึง บ้านหลังที่หนึ่ง ดังนั้น 501 จึงหมายถึง บ้านหลังที่หนึ่งของเขต 5) ได้ดูแลนักศึกษา 13 คน และเราก็ได้ดูแลกันและกัน แม้ปีนี้จะมีโอกาสได้ออกเพียงผลัดเดียวในช่วงแรกก็ตาม ฉันก็ยังมีโอกาสได้ติดตามชีวิตของพวกเขา ด้วยความผูกพันระหว่างครูกับลูกศิษย์ หนึ่งในนั้นปัจจุบันเป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตเวช และเป็นผู้อำนวยการที่วิไลช่อง 7 มีโอกาสก้าวเข้าสู่การต่างจากการครองตำแหน่ง **นางสาวไทยประจำปี 2541** นางสาวอภิสมัย ศรีรังสรรค์

ฉันตื่นเช้ามาพบบรรยากาศน่าอนัน ฝนตกพราวๆ นึกถึงเด็กๆ นักศึกษาที่ต้องขนของเดินทางออกฝึกภาคสนามร่วมๆ เกือบแปดโมงอาจารย์วิลาวัลย์ (อ้อม) มารับไปรวมกัน ณ จุดนัดหมายที่โรงอาหารกลาง คณาจารย์ได้พบปะทักทายกัน เด็ก ๆ ครึกครื้นกันมากจนได้เวลาขบวนรถออกเดินทางไปร่วมพิธีเปิดงานที่ว่า การอำเภอ พบปะผู้ใหญ่มากมาย อาทิ ท่านผู้ว่าราชการจังหวัด นายกวี คุรุธีระ นายอำเภอ ผู้กำกับการตำรวจ รองศาสตราจารย์ชินนทร์ มหรรณพ ท่านคณบดีคณะแพทยศาสตร์ อาจารย์สุชาติ วัฒนชัย คณะสัตวแพทยศาสตร์ และตัวแทนคณบดีจากคณะทันตแพทยศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ และคณะเทคนิคการแพทย์ พวกเราได้รับข้อมูลการเตรียมตัวอย่างดี และยังได้รับทราบถึงแผนการพัฒนาเป็นนิคมอุตสาหกรรมของอำเภอน้ำพองในอนาคต ทุกคนมีโอกาสมองภาพชีวิตชนบทที่อาจจะเกิดการเปลี่ยนแปลงกว้างขึ้น พิธีเปิดผ่านไปด้วยความเรียบร้อย

ราวๆ ลิปโมงแยกย้ายเข้าสู่หมู่บ้านไปตามเขตพื้นที่ พื้นที่ที่อาจารย์อ้อมอยู่คือหมู่บ้านคอกคี่ ซึ่งอยู่ไม่ไกลนัก เราเข้าไปแวะสักครู่ แต่พื้นที่ที่ฉันอยู่คือ หมู่บ้านโนนหัวช้าง ซึ่งอยู่ลึกมากต้องผ่านบ้านบัวใหญ่ และบ้านนาค่าน้อย อาจารย์อ้อมก็ให้ความกรุณาขับรถเข้าไปส่ง ทางค่อนข้างขรุขระ ระหว่างทางมีกองดินถมอยู่หน้าสะพานทำให้อาจารย์อ้อมขับรถด้วยความรู้สึกหวาดเสียวพอควร รถที่พานักศึกษาเข้าหมู่บ้านก็ติดหล่ม ทำให้พวกเราต้องเปลี่ยนเส้นทางย้อนออกมาส่งฉันที่บ้านนาค่าน้อย อาจารย์อ้อมจึงได้เดินทาง

กลับบ้านคอกคี่ ส่วนฉันมารวมทีมกับ อาจารย์สุวิทย์ อาจารย์สุบิน อาจารย์เบญจมาศ และอาจารย์จิราพร ที่จะไปบ้านโนนหัวช้าง ระหว่างทางก็พากันแวะบ้านคำม่วงเพื่อส่งอาจารย์วราชนุก่อน

กว่าจะได้เข้าบ้าน 501 ก็มากินข้าวบ่ายพอดี ได้พบและทำความรู้จักพ่อแม่เจ้าของบ้าน ก่อนปฏิบัติหน้าที่ในฐานะอาจารย์ประจำบ้าน เริ่มด้วยการแจกแบบประเมินนักศึกษา ในช่วงการเตรียมงานที่ผ่านมาและพูดคุยข้อปฏิบัติต่างๆ ร่วมกัน ฉันแจ้งข้อตกลง 3 ประการ คือ รับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด รู้จักการประมาณการและไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย สุดท้ายตรงไปตรงมา มีอะไรก็ขอให้คุยกัน หลังจากนั้นฉันก็พานักศึกษาไปดูขั้นตอนการเลี้ยงหมอนเลี้ยงไหม การผูกมัดหมี่และทอผ้าไหม สังเกตพฤติกรรมการทำงาน การสานตะกร้าไม้ไผ่ และตระเวนเยี่ยมบ้านต่างๆ ฉันไปบ้าน 504 ได้ช่วยสิรินาฏ นักศึกษากายภาพบำบัดทำแบบสอบถามโครงการปวดหลัง ก่อนที่จะไปหาอาจารย์ฐิติมา ที่บ้านพัก เพื่อไปรวมทีมกับอาจารย์สมเดช อาจารย์อุดมศักดิ์ และอาจารย์ไพบุลย์

ในตอนเย็นกลับบ้านมาพบน้องๆ ทั้ง 13 คน อีกครั้งได้แก่ วุฒิชัย (เบ๊ยก) หัวหน้าบ้าน ที่ทิพยา (อาจารย์ภาควิชาชีวเคมีที่มาเรียนต่อเป็นนักศึกษาแพทย์ปี 3) อมรรัตน์ (ฝน) เลขาฯ ไสภิตา เทรญญิก (เซง) เสาวนีย์ (เล็ก) และสิริภรณ์ (กวาง) ประชาสัมพันธ์ สิทธา (เต้ย) โสตาฯ อภิสมัย (เบิร์ท) และสายพันธ์ (โหน่ง) สันทนาการ ศิริพร (แอน) สวัสดิการ สุภาพรรณ (อ้อย) และอภิศักดิ์ (อ้อด) พัสดุ สุชาติ (น้อย) ประสานงาน และมีบอร์ดไชร์ รูป พร้อมระบุหน้าที่รับผิดชอบภายในบ้าน ให้ฉันได้รู้จักเพิ่มเติมด้วย

ประมาณสองทุ่มประชุมนักศึกษาและแนะนำตัวต่อชุมชน ท้ายสุดก็แยกประชุมนักศึกษาคุยเรื่องแบบสอบถามให้เรียบร้อย อาจารย์สมเดช ซึ่งเป็นผู้อำนวยการฝึกฯ ในปีนี้ชี้แจงการประสานงานทางวิทยุ และฝากให้ฉันดูแลการติดต่อด่วนวิทยุสื่อสาร (ที่พวกเราเรียกกันว่า Check net) เวลาประสานงานเครือข่ายหมู่บ้าน ลีห่มกว่าจึงได้กลับบ้านมาเขียนบันทึก.....เสร็จจาวรหกทุ่มสมควรแก่การนอนซะที ราตรีสวัสดิ์

เจ้าเองเจ้าใจ เจ้ามากนั่นแล้ว
เจ้าเองเจ้า เจ้าทั่วมานอะไร

เจ้าเองเจ้าใจ เจ้าไม่ไปก็ไหน
เจ้าเองเจ้า เจ้าทั้ใจอินหรือยัง

วันอังคารที่ 18 ตุลาคม พ.ศ. 2537

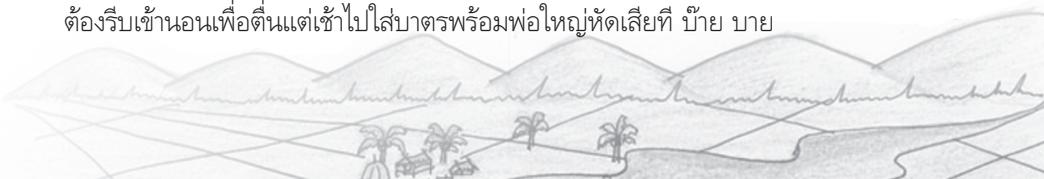

วันที่สองของชีวิตปอนๆ เสียงพุดคุยยามเช้าตรู่ก่อนตีห้าครึ่ง ปลุกให้สมาชิกในบ้านตื่นกันหมด ทุกคนจึงได้ลุกขึ้นมาต่างทำหน้าที่ของตน ฉันทำกิจวัตรยามเช้าและไปนั่งพุดคุยกับพ่อผู้ใหญ่หัด ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับท่านหลายอย่าง ดูจากหน้าตาของพ่อผู้ใหญ่ เดว่าท่านน่าจะอายุสักห้าสิบกว่า แต่ตามไปถามมาปรากฏว่าท่านอายุเจ็ดสิบสี่ปีแล้ว สุขภาพร่างกายแข็งแรงดีมาก ตั้งใจว่า.....วันหลังจะต้องถามเคล็ดลับจากท่านให้ได้

ในช่วงเวลาส่งข่าววิทยุราวแปดโมงเช้า ประกอบด้วยกรรายงานข่าว การแจ้งของหาย และบริการข่าวฝาก ได้ฝากข้อความจากอาจารย์ฐิติมา ถึงอาจารย์เสรี บ้านคำม่วง และฝากความคิดถึงถึงถึงทุกหมูบ้านจากโนนหัวช้าง

ก่อนเที่ยงไปช่วยทีมแม่ครัวทำราดหน้าฉันโชว์ฝีมือเต็มที่แล้วทุกคนก็ได้อ่อมอร่อย ตอนบ่ายช่วยนักศึกษาวิเคราะห์แบบสอบถาม จนบ่ายสามอาจารย์วิวัฒน์ กับอาจารย์เบญจมาศแวะมาเยี่ยม ตกเย็นจึงไปโรงเรียนและวัด บริเวณวัดบรรยากาศสงบร่มรื่นมาก เรามีโอกาสได้สนทนารวมกับเจ้าอาวาสวัดผู้อาวุโส และพระอิกฐปวย 74 ปี ซึ่งผ่านชีวิตสงครามโลกครั้งที่ 2 มาแล้ว ท่านเล่าชีวิตที่น่าสนใจให้ฟังว่า “เมื่อชายคนหนึ่งจากบ้านไปถึง 40 ปี โดยไม่ทราบข่าวคราว กลับมาอีกทีในรูปของพระภิกษุ ญาติต่างจำไม่ได้ ต้องบอกกล่าวกันอยู่นาน จึงได้ตั้งใจร้องห่มร้องไห้กัน หลังจากที่คิดว่าตายจากกันไปแล้ว” ฉันได้ข้อคิดหลายประเด็นจากเรื่องราวของท่าน สำเนียงการพูดภาษากลางของท่านสมเป็นคนสุพรรณบุรี ท่านพูดภาษาอีสานไม่ได้เลย แต่มาได้ภรรยาคนโนนหัวช้าง ท่านยังให้ความรู้เรื่องการทำลานปักเทียนฉลองช่วงออกพรรษา ซึ่งที่นี่จะมี 3 วัน นับจากวันนี้จนถึงวันที่ 20

ตอนค่ำหลังสนทนาปัญหาสุขภาพและกายภาพบำบัด ฉันไปเวียนเทียนที่วัด ออกมาพร้อมสมาชิกในบ้าน เบิร์ท น้อย โทหน่ง กวาง เซง เราเตรียมเทียนไปด้วยสองเล่ม บรรยากาศคึกคักดีมาก แม้ว่าขณะเดินจะมีหมาทอนไล่ตามหลังก็ตาม พระจันทร์เต็มดวงท้องฟ้าโปร่ง นึกถึงเมื่อคืนฉันได้เห็นทางช้างเผือกด้วย วันนี้เห็นโคมลอยซึ่งมีแสงสีแดงหลายดวงที่ถูกปล่อยขึ้น ระหว่างทางเดินกลับบ้านพวกเราแวะบ้าน 504 เข้าฟังการประชุมเขต เสรีจราวสี่ทุ่มเศษจึงกลับมาเขียนบันทึกต่อจนตอนนี่ 5 ทุ่ม 5 นาทีแล้ว ต้องรีบเข้านอนเพื่อตื่นแต่เช้าไปใส่บาตรพร้อมพ่อผู้ใหญ่หัดเสียที บ้าย บาย

วันพุธที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2537

วันที่สามผ่านไปอย่างรวดเร็ว เช้านี้พวกเราช่วยกันเตรียมอาหารใส่
ปิ่นโตไปวัด ฉันปั่นจักรยานหัวปิ่นโตตามพ่อใหญ่ไปฝั่งเทศน์ ได้ฟัง
บทสวดสำเนียงอีสานซึ่งแปลกไปจากที่เคยได้ยิน พร้อมรับศีลรับพรเป็น
สิริมงคล กรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลให้ญาติและผู้มีพระคุณที่ล่วงลับไปแล้ว

สิบโมงไปส่งข่าวทางวิทยุเพื่อแจ้ง

กิจกรรมที่จะให้มาถ่ายทำวีดีโอ เริ่มจาก
โครงการตรวจพยาธิ นิทรรศการและ
วิเคราะห์ข้อมูล ประมาณบ่ายสามครึ่งมี
กิจกรรมการสาธิตการกดจุดและการนวด
ไทย เรื่องความเรื่อง "หมู่บ้านของฉัน" ก็มี
ผู้สนใจส่งเข้าร่วมจำนวนมาก ยังมีกิจกรรม
เสริมให้ส่งตัวแทนนักศึกษาแต่ละบ้านไป
ซ้อมรำเพื่อเตรียมเข้าร่วมในขบวนแห่กลี้น
ร่วมกับชาวบ้านที่บ้าน 503

สิบเอ็ดโมงครึ่งฉันไปเตรียมพื้นที่ปิกนิกที่ทุ่งนา พื้นที่เย็นสบายน่านอนและมี
น้ำใสลมเย็น เมื่อนักศึกษาตามมาเราก็ลุยสัมตำอ้อย เนื้อแดดเดียว ไข่ต้ม ผัดเส้นใหญ่
และข้าวต้มผัด เพิ่มความอร่อยด้วยการเผาไฟด้วย ราวบ่ายสองกลับบ้านมาทันที
คำปรึกษาโครงการกายภาพบำบัด ให้เวลากับการสอนและสาธิตการกดจุดและการนวดไทย

ตอนค่ำไปร่วมกิจกรรมทาง ศาสนา "โตซังเทียน" หรือภาษากลางเรียกว่า ปัก

เทียน เล่นไฟร่วมกับชาวบ้านที่วัดจอมมณี สอง
ทุ่มส่งข่าววิทยุและรายงานการประชุมบ้านจน 4
ทุ่มไปปักเทียนที่วัด ชวนนักศึกษาชมแสงจันทร์
ดูดาว ชมบรรยากาศเข้ากรรมสวดมนต์ของ
พ่อใหญ่แม่ใหญ่ ขากลับแลกเปลี่ยน
ประสบการณ์ชีวิตลุลຸฯ ของนกอรรธรณให้
นักศึกษาฟังก่อนเข้านอน

วันพฤหัสบดีที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2537

เช้าที่แจ่มใส ตื่นออกกำลังกายได้ไม่นานก็มีเสียงเหล่าเด็กๆ มาร้องปลุกพี่ๆ นักศึกษาที่ยังนอนอยู่ได้ยินเสียงเคลื่อนไหวพลิกตัว จึงต้องตะโกนบอกข้างล่างว่าพี่ๆ เริ่มต้นแล้วเดี๋ยวก็ลุก แต่พูดออกไป แล้วก็นึกเสียใจนิดๆ เมื่อเหล่าเด็กๆ จากไป พวกที่ทำการจะตื่นกลับนอนต่อ สงสารเด็กๆ จังเลย

วันนี้สมาชิกในบ้านค่อนข้างบางตา โห่งกับอ้อยยังไม่กลับจากไปจ่ายตลาด อออดีไปช่วยบ้าน 503 ทำโครงการตรวจพยาธิ ประมาณแปดโมงได้ยินเสียงลั่นฆ้องกลอง พ่อใหญ่ชวนออกไปวัดเพื่อร่วมทำบุญตักบาตรเทโว แต่พ่อใหญ่บอกว่าจริงๆ ต้องเรียกว่า “เทวัน” จะเรียกเทโวในเดือน 12 ราวเก้าโมงจึงได้เริ่มใส่บาตร พระท่านจะยื่นหนึ่งเรียง จากพระพุทธรูปยืน ฉันใส่ปัจจัยในบาตรขององค์พระพุทธรูป ต่อด้วยใส่บาตรของแห้ง ข้าวสาร ขนมขากุ้ง และถุ้งน้ำ รับศีลรับพร กรวดน้ำ ได้อิมมบุญกลับบ้าน

ตอนเที่ยงทีมคณาจารย์จากบ้านนาคำน้อย อาจารย์สุวรรณ อาจารย์อุดมศักดิ์ อาจารย์หม่อวัฒน์ อาจารย์เบญจมาศ และอาจารย์ไพฑูริย์มาเยี่ยม เราให้รดน้ำเป็น ของฝาก ความเย็นของลมข้าวเบา (ลมว่าว) เริ่มแล้ว ได้เวลาส่งข่าวคราว แล้วจึงไปวัด ปักเทียนเป็นวันสุดท้ายในคืนแรม 1 ค่ำ พระจันทร์ยังเต็มดวง ก่อนเข้าประชุม สรุปปัญหาพร้อมกับชาวบ้าน โครงการสุขภาพและสิ่งแวดล้อม โครงการปวดหลัง โครงการฟัน โครงการนอนพยาธิ และโครงการโรคกระเพาะ คือ 5 โครงการที่พวกเรา จะต้องทำต่อไป

วันศุกร์ที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2537

เช้าวันสุดท้ายที่ฉันจะอยู่ ณ บ้านโนนหัวช้าง เตรียมเอกสารสำหรับ ประเมินนักศึกษาในครึ่งกลางของการออกฝึกภาคสนามร่วมๆ หลัง ทานข้าวเสร็จก็ประชุมบ้านต่อด้วยประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ปิดท้ายด้วยกิจกรรมมองตนเอง ให้ทุกคนนั่งเป็นวงกลม แต่ละคนจะมี กระดาษพับเป็นพัดเขียนชื่อของตนเองลงไป ฉันให้ชื่อว่า “พัดน้อยสื่อใจถึงใจ” แล้วส่งเวียนซ้ายให้เพื่อนๆ แต่ละคนได้เขียนความรู้สึกที่มีต่อกัน เมื่อเวียนจนครบ แต่ละคนก็จะได้ “พัดน้อยสื่อใจถึงใจ” ของตนเองมาอยู่ในมือ ได้เปิดอ่าน และสร้างความเข้าใจต่อกันก่อนจะเข้าสู่ผลัดสอง ซึ่งนำเสียดายที่ฉันจะต้องกลับไปปฏิบัติภารกิจ ที่ภาควิชา

ราวสิบเอ็ดโมงไปรับข่าววิทยุจากบ้านนาคำน้อย นักศึกษากายภาพบำบัดชื่อ สมบูรณ์ติดต่อเรื่องโครงการปวดหลัง ได้ให้คำแนะนำแก่นักศึกษาพอสมควร ครั้นใกล้เที่ยงก็มีโอกาสต้อนรับอาจารย์สมเดช และอาจารย์มยุภา ที่จะมาอยู่ผลัดสองแทนฉัน ฉันจึงมีผู้ช่วยในการรวมคะแนนของนักศึกษา ถือว่าเกณฑ์ส่วนใหญ่ใช้ได้

อาหารกลางวันเมื่อสุดท้าย ณ บ้าน 501 แม่สังัดตำส้มตำให้กินกับผัดมาม่า และแล้วก็ถึงเวลาที่ต้องอำลา ฉันติดโปสเตอร์กายภาพบำบัดเอาไว้ที่บ้าน 501 เป็นที่ระลึก ลาพ่อแม่เจ้าของบ้าน นักศึกษาต่างไม่ยอมให้ฉันกลับ บังเอิญหมาที่บ้าน เจ้าสนามรบหรือเจ้าน้ำตาลที่พ่อเรียกกับเจ้าปุกปุยก็กำลังตื่นปล่าน ไม่ใช่เพราะพวกมันเสียใจ ไม่ยอมยกให้ฉันกลับหรอกนะ แต่เพราะมันถูกฉีดยาฆ่าพยาธิ.....ได้จังหวะที่ฉันต้องรีบออกมาไม่ยอมเห็นมันทรมาณ

วันนี้มีประชุมที่มคณาจารย์ที่วัดบัวใหญ่ ฉันไปเข้าร่วมก่อนเดินทางกลับเข้ามหาวิทยาลัย ทุกคนมีเรื่องเล่าแลกเปลี่ยนกันมากมาย ฉันได้สรุปข้อติชมของนักศึกษาเล่าแลกเปลี่ยนกัน ก่อนที่จะเดินทางกลับพร้อมหมอวณะราวบ่ายสี่โมง เลยพลาดการไปเที่ยวดูที่เลี้ยงงูที่บ้านโคกสง่า และไม่ได้ชมปรางค์ภูบ้านนาคำน้อย แต่ก็ต้องทำใจเพียงประมาณห้าสิบนาทีก็เข้ามาถึงในมือ มีเวลาเก็บของและเตรียมของฝากให้นักศึกษา (ขนมปังหมูหยองข้าวตัง ขนมเกลียว และเม็ดทานตะวัน) พร้อมเสื้อผ้าที่คัดแล้วให้พ่อทองพูน แม่สังัด และพ่อใหญ่หัด ทั้งสรุปบทความให้เสร็จทันฝากหมอวณะที่จะกลับเข้าพื้นที่ แวะเอาของฝากของฉันไปให้บ้าน 501

จากนี้ไปฉันก็ต้องทำกิจส่วนตัว กว่าจะได้นอนก็เกือบเที่ยงคืน ง่วงและเหนื่อยมาก คงสะสมมาจากการออกภาคสนามร่วมๆ แต่ฉันก็ตั้งใจที่ได้ทำและมีส่วนร่วม นี่แหละ ! ชีวิต

บันทึกรักสำหรับคุณ

